

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Ayše Pružinec Erenovej, v právnej veci žalobkyne **K. B.**, bývajúcej v Ch., zastúpenej JUDr. P. L., advokátom so sídlom v P., proti žalovanému **P. D.**, bývajúcemu v P., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného A. a.s., so sídlom v B., IČO: X., o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 5 C 62/2009, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20. januára 2010, sp. zn. 5 Co 350/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Partizánske rozsudkom z 30. septembra 2009, č.k. 5 C 62/2009-50 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 2 054,84 Eur s 2,5 % úrokom z omeškania ročne od 15. júna 2009 do zaplataenia; v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni trovy konania v sume

324,49 Eur. V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný ako vodič osobného motorového vozidla zaviniel 18. októbra 2008 v P. dopravnú nehodu, pri ktorej bolo poškodené osobné motorové vozidlo zn. O. A. patriace žalobkyni, na kúpu ktorého bol žalobkyni Okresným úradom v Partizánskom podľa zákona č. 195/1998 Z.z. poskytnutý peňažný príspevok vo výške 200 000 Sk; kúpna cena vozidla činila 360 000 Sk. Vedľajším účastníkom bola škoda na vozidle žalobkyne riešená ako totálna škoda a bola jej vyplatená náhrada vo výške 140 576 Sk. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske z 8. decembra 2008 bola žalobkyni uložená povinnosť vrátiť pomernú časť peňažného príspevku poskytnutého na kúpu vozidla v sume 61 904 Sk (2 054,84 Eur), ktorú sumu žalobkyňa 21. apríla 2009 uhradila. Túto žalobkyňou uhradenú sumu považoval za škodu vzniknutú na jej strane predmetnou dopravnou nehodou a zodpovednosť žalovaného za ňu posúdil podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bol toho názoru, že medzi dopravnou nehodou, ktorú zaviniel žalovaný dňa 18. októbra 2008 ako vodič osobného motorového vozidla a pri ktorej došlo k poškodeniu osobného motorového vozidla žalobkyne a jej povinnosťou vrátiť pomernú časť peňažného príspevku poskytnutú na jeho kúpu (žalovaná istina), existuje aj príčinná súvislosť, ktorú videl v tom, že zákonné predpoklady pre vznik povinnosti vrátiť pomernú časť príspevku vznikli v okamihu dopravnej nehody a správny orgán následne len aplikoval zákon a len v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným došlo k vzniku povinnosti žalobkyne pomernú časť príspevku vrátiť. Priznanie úroku z omeškania odôvodnil poukazom na § 563 Občianskeho zákonníka. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného a vedľajšieho účastníka proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bolo žalobe vyhovené, Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 20. januára 2010, sp. zn. 5 Co 350/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Právne posúdenie zodpovednosti žalovaného za vznik škody podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka prvostupňovým súdom považoval za správne, avšak na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že medzi porušením povinnosti žalovaného a vzniknutou škodou žalobkyni neexistuje priama príčinná súvislosť, nakoľko k vzniku škody žalobkyne nedošlo priamo protiprávnym konaním žalovaného, keďže spôsobenie dopravnej nehody v žiadnom prípade ku vzniku škody, ktorá žalobkyni vznikla povinnosťou vrátiť pomernú časť peňažného príspevku poskytnutého na kúpu motorového vozidla, nesmerovalo. Žalovaný nesie iba zodpovednosť za škodu, ktorá v dôsledku dopravnej nehody vznikla na jej

motorovom vozidle, avšak v žiadnom prípade nenesie zodpovednosť za to, že žalobkyňa mala s tretím subjektom (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny) zmluvne dohodnuté také podmienky, ktoré v súvislosti s vyporiadaním ich vzťahu po poškodení vozidla sa pre ňu ukázali byť nevýhodné, t.j. že na kúpu vozidla jej bol síce poskytnutý peňažný príspevok, avšak s tým, že v prípade poškodenia vozidla je povinná jeho pomernú časť vrátiť.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Namietala, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v otázke posúdenia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody ako jedného z predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Uviedla, že jej povinnosť vrátiť na základe rozhodnutia správneho orgánu (ktorý jej na kúpu motorového vozidla poškodeného dopravnou nehodou poskytol peňažný príspevok) pomernú časť príspevku vznikla už v okamihu dopravnej nehody (poškodenia vozidla) a iba v jej dôsledku. Poukázala na skutočnosť, že bez dopravnej nehody spôsobenej žalovaným by k takému rozhodnutiu príslušného správneho orgánu nedošlo, resp. nemohlo by byť vydané, a preto medzi povinnosťou žalobkyne vrátiť pomernú časť poskytnutého peňažného príspevku na kúpu motorového vozidla a predmetnou dopravnou nehodou, zavinenou žalovaným, je vzťah príčinnej súvislosti. Z uvedených dôvodov navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a žalobkyni priznať náhradu trov konania.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhol dovolanie žalobkyne „zrušiť“. Stotožnil sa s právnym záverom vysloveným odvolacím súdom o neexistencii príčinnej súvislosti medzi škodou uplatnenou žalobkyňou titulom jej povinnosti vrátiť pomernú časť poskytnutého peňažného príspevku na kúpu motorového vozidla po jeho poškodení v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniť žalovaný. Poukázal na to, že žalobkyni spôsobil škodu iba na motorovom vozidle, ktorá jej bola v plnej výške uhradená.

Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že sa s právnym záverom odvolacieho súdu stotožňuje a navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá je zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez

nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom však dovolací súd neposudzuje iba podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. O vadu takej povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka žiadnu z týchto väd nenamietala a vada uvedenej povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej príčinou je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej. Ani vadu tejto povahy dovolateľka nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalobkyňa vychádzajúc z obsahu jej dovolania namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne

posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia dovolateľom (§ 242 ods. 1 O.s.p.), predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdenie veci v otázke, či existuje priama príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného, ktorý zapríčinil dopravnú nehodu a následným vznikom povinnosti žalobkyne vrátiť pomernú časť poskytnutého peňažného príspevku na kúpu motorového vozidla, ktoré bolo pri dopravnej nehode poškodené, t.j. či nesie zodpovednosť za škodu, ktorá žalobkyni vznikla vrátením pomernej časti tohto peňažného príspevku.

Súd prvého stupňa pri skúmaní príčinnej súvislosti medzi porušením povinností škodcom (žalovaným) a škodou z hľadiska posudzovania zodpovednosti žalovaného podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že príčinná súvislosť je tu daná, keďže predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu je potrebné chápať ako priamu väzbu javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok), a preto medzi povinnosťou žalobkyne vrátiť pomernú časť poskytnutého peňažného príspevku na kúpu motorového vozidla a predmetnou dopravnou nehodou zavinenou žalovaným je vzťah príčinnej súvislosti, nakoľko zákonné predpoklady na vznik povinnosti žalobkyne vrátiť pomernú časť príspevku vznikli už okamihom dopravnej nehody a iba v jej dôsledku.

Odvolačný súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaný by mohol byť za škodu spôsobenú žalobkyni zodpovedný iba v prípade, ak by porušenie povinnosti - dopravných predpisov, škodu, ktorej sa žalobkyňa v konaní domáhala, skutočne spôsobilo. V danom prípade škoda nebola spôsobená priamo protiprávnym konaním žalovaného, keďže zavinenie dopravnej nehody nesmerovalo ku vzniku škody, ktorá žalobkyni vznikla povinnosťou vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na kúpu motorového vozidla. Žalovaný preto zodpovedá len za škodu, ktorá vznikla na motorovom vozidle; v žiadnom prípade nenesie zodpovednosť za to, že žalobkyňa mala s tretím subjektom ohľadom motorového vozidla dojednané také podmienky, ktoré sa v súvislosti s vypořadáním ich vzťahu po poškodení vozidla ukázali byť pre ňu nevýhodné v tom zmysle, že v prípade

poškodenia motorového vozidla, na kúpu ktorého jej bol peňažný príspevok poskytnutý, bude povinná pomernú časť poskytnutého príspevku vrátiť.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Predpokladom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka je protiprávny úkon, t.j. konanie, ktoré je v rozpore s objektívnym právom (s právnym poriadkom), ďalej existencia škody (majetková ujma) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody.

Pokiaľ ide o v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti žalovaného (zavinenou dopravnou nehodou, v dôsledku ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla žalobkyne) a škodou vzniknutou žalobkyni vrátením pomernej časti peňažného príspevku poskytnutého jej na kúpu motorového vozidla, na ktorom bola škoda spôsobená, dovolací súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú a stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi porušením dopravných predpisov žalovaným a tým zmenšením majetku žalobkyne, náhrady ktorého sa domáha a ktorý spočíva vo vrátení pomernej časti peňažného príspevku poskytnutého žalobkyni na kúpu motorového vozidla na základe rozhodnutia príslušného správneho orgánu.

O vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide totiž vtedy, ak je medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevznikne. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala a je rozhodujúca iba vecná súvislosť príčiny a následku.

V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Z obsahu spisu je nesporné, že žalovaný porušením dopravných predpisov spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej bola žalobkyni spôsobená škoda na jej motorovom vozidle, na kúpu ktorého jej bol poskytnutý peňažný príspevok podľa zákona č. 195/1998 Z.z. vo výške 200 000 Sk. Vedľajším účastníkom bola škoda na vozidle posúdená ako totálna škoda a žalobkyni z tohto titulu vyplatená suma 140 576 Sk (4 666,27 Eur) po odpočítaní hodnoty použiteľných zvyškov (49 424 Sk). Ďalej je nesporné, že právoplatným rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Partizánskom z 8. decembra 2008 číslo A. bola žalobkyni uložená povinnosť vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na kúpu motorového vozidla v sume 61 904 Sk (2 054,94 Eur) z dôvodu, že motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol peňažný príspevok, sa nevyužíva na individuálnu prepravu občana s ťažkým zdravotným postihnutím; žalobkyňa túto povinnosť splnila 21. apríla 2009.

Na základe uvedeného je dovolací súd toho názoru, že zo sledu relevantných príčin a následkov vyplýva, že zmenšenie majetku žalobkyne (spočívajúce vo vrátení pomernej časti peňažného príspevku poskytnutého na kúpu motorového vozidla) nebolo spôsobené priamo porušením povinností žalovaného pri dopravnej nehode. Vzhľadom na toto nie priame, ale sprostredkované pôsobenie porušenia povinností žalovaného pri dopravnej nehode dospel dovolací súd k rovnakému záveru ako odvolací súd, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného (porušenie dopravných predpisov) a tým zmenšením majetku žalobkyne, náhrady ktorého sa domáha.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v konaní nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením povinností žalovaného a znížením jej majetku. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je opodstatnené, lebo smeruje proti

rozsudku odvolacieho súdu, ktorý spočíva na správnom právnom závere, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre zodpovednosť žalovaného za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyne zamietol podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p.

V dovolacom konaní (procesne) úspešnému žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková